

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Glasi: Prostor 1 mm x 65 mm po K 150. Uradni razglasi, poslano ter nočice isti prostor K 2.—. Pri večjem naročilu popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 240, za pol leta K 120, za četrt leto K 60, za mesec K 20. Za Nemčijo celo leto K 812, za ostalo tujino in Amerika K 360.

Reklamacije za list so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Proti zatiranju politične svobode.

V konstituenti je vložil poslanec s. Etbin Kristan sledeče vprašanje na predsednika skupne vlade:

»Vlada g. Milenka Vesniča je izdala dne 29. decembra 1920 pod J. B. broj 29.282 »Obznanje«, v kateri trdi, da je obveščena o pripravljajočem se udaru na državo od strani neklih razdiralnih in reakcionarnih elementov. Da namerava ta baie nameravani udar, ie vlada g. Milenka Vesniča izdala istočasno celo vrsto izjemnih naredb, ki nasprotujejo obstoječim zakonom in ki so deloma naberjene proti nekim političnim strankam v državi. deloma pa so tako raztegljivo izdelane, da odpirajo na stežaj vrata najhujšim policijskim nasilstvom.

Stoieč na stališču, da imei vsaka politična stranka pravico za propagando svojih idej in za uveljavljanje svojih ciljev v okviru obstoječih zakonov, izjavljam, da odklanjam izjemne ukrepe proti politični svobodi, kakor jih navaja omenjena »Obznanje«, da ih smatramo za nezakonite, za akt reakcije, in da nalodnočne te protestiramo proti njim. Ne glede na to pa le vlada do danes ostala lajnosti dolžna dokaze za baie pripravljenei prevrat. Opravičeno sumim, da taki dokazi sploh ne obstoie, in da se le vlada nemarna le zato zatekla k izjemnim ukre-

dom, da bi lože zatirala vsako nepovoljno in oozloconalno politično gibanje v državi.

Ker ie Vaša vlada, gospod minister predsednik, sprejela omenjeno »Obznanje« za svoio, ste s tem sprejeli tudi odgovornost za nieno vsebino in za izjemne naredb.

Čast mi ie zato vprašati Vas:

1. Kakšni so Vaši dokazi za baie pripravljajoči se državni udar?

2. Ali se zavedate, da ste z izdajo teh izjemnih naredb zagrešili nezakonitost?

3. Ali ste voljni takoj odpraviti vse te izjemne protizakonite naredb, ki so namerjene, kakor se nam zdí, mani proti osameznim, v »Obznanju« navedenim političnim strankam, kakor proti politični svobodi v državi sploh, kar pokazule še prav posebno dosedaj način izvajanja teh naredb.

V smislu čl. 60. Privr. Poslovnika prosim za ustmeni odgovor na seš Ustavotvorne skupščine.

V Beogradu, dne 12. jan. 1921.

Etbin Kristan, nar. poslanec.

O tem vprašanju bomo izpregovorili obširneje v eni od prihodnjih števil.

Za bivše ujetnike.

Vprašanje nar. poslanika dr. Mišana Koruna na g. ministra vojne in mornarice radi izplačila pristojbin iz ujetništva vrtnjenim vojakom.

Na tisoče vojakov bivše a. o. armade, ki so bili v ruskem in japonskem ujetništvu, se niso izplačale pristojbine za čas njihovega ujetništva, dasiravno so se nekaterim izplačale; Postopalo se ni enakomerno. Pristojne oblasti odklanjajo sedaj sploh vsako plačilo, češ, da ni kreditov.

Pravično je, da se iz ujetništva vrtnjenim vojakom bivše a. o. vol-

ske njihove pristojbine izplačajo, že za to, da se jim pomaga čez prvi čas njihovega bivanja doma, dokler si poiščejo nove eksistence.

Da se to vprašanje končno reši v korist imenovanim vojaškim osebam, čast mi ie vprašati g. ministra:

1. Kako stališče zavzema vojaška uprava v tem vprašanju?

2. Ali ie ministrstvo voljno poskrbeti za potrebne kredite, da se omenjene pristojbine brezizjemno vsem bivšim vojnim ujetnikom, v kolikor jih še niso prejeli, čimpreje izplačajo?

Uradniško vprašanje.

LDU Beograd, 16. jan. Danes je bila seja ministrskega sveta, na kateri se je razpravljalo o položaju v parlamentu v zvezi s pogajanjem z voditelji političnih skupin. Sklenjeno je, da se takoj prične zbiranje podatkov za rešenje uradniškega vprašanja. Vršila se bo revizija ukaza civilnih uradnikov in ukaza uradnikov iz resorta vojne in mornarice.

LDU Beograd, 17. januarja. Ukazni odbor ministrov je zahteval od vseh ministrstev, da mu do 1. februarja predložijo seznam vseh uradnikov z označbo kvalifikacije. Z ozirom na to ie že več višjih uradnikov, ki niso imeli potrebne kvalifikacije, podalo ostavko.

Z ozirom na te vesti iz Beograda bo zavladalo v uradniškem izraeu veliko veselje. »Gospod šef bodo šli, sedaj pridem pa jaz na vrsto« — tako bo reklo mnogo gospodarov. Privoščimo jim veselje — tudi človeška nevoščljivost ie lepa čednost, zato ker ie človeška. Pa brez zamere! Temu prokletemu »Napreju« ni nič sveto!

Stvar pa ie ni taka, kakor jo predstavljajo zgornja poročila, ampak nekoliko drugačna. Nepobitna resnica ie, da danes tudi najvišji

uradnik z najvišjo plačo v Beogradu ne more živeti od svoje plače zaradi dragine stanovanj. Načelnik n. pr. ie visoka »živina«, ampak kako naj od izhaja s plačo od 2000 dinarjev mesečno, če mora plačevati za stanovanje od 2 sob s kuhinjo 1000 dinarjev? Ako hoče živeti, mora iskati »zarade«, t. j. postranskega zasluzka in zato ie pač naša uprava taka kakoršna ie. Plati, brate!

Ko so pred leti opozorili gospoda Pašiča, da to vendar ne gre, da so uradniki tako slabo plačani in da si morajo iskati postranskih zasluzkov v kvar in škodo dobre državne uprave, jim ie baie odgovoril: »Pa dobro, dajte jim večje plače — ampak ali mislite, da potem ne bo ho kradd in »zaradila«? — Kdo naj odloči, če staroizkušeni mož ni imel prav?

Ko pišemo te vrstice, pa seveda nimamo v mislih nobenega ljubljanskega urada! Bog nam ie priča, da ne!

Pa pastimo satire v stran. Ako hočemo priti do redne in poštene uprave, moramo zahtevati za uradnika isto kakor za delavce: Dajte ljudem prostor za delo, dajte jim stanovanje, obleko in hrano — potem pa zahtevajte poštenje!

Turki, Hrvatje in Korošec.

Nov parlamentarni klub? LDU Beograd, 17. jan. Včeraj popoldne ie bila skupna seja hrvatskih Zajedničarjev, muslimanske organizacije in dr. Koroščevoga kluba. Dosežen ie sporazum bodočega dela. Kakor poroča »Narodno Delo«, se bodo te tri skupine združile in bi znašalo število klubovih članov okoli

60 poslancev ter bi bila ta združitev po moči tretja skupina v konstituenti. Novi klub zahteva izpremembo prisega in večine dveh tretjin za sprejem ustave.

To bo lepa družba! Turki, 4 Hrvatje in Korošci! In zakaj vse to? Turki hočejo rešiti svoja veleposestva pred agrarno reformo, školje pa tudi! To ie ves problem.

Francoska roba.

LDU Pariz, 15. (Zastarelo.) Briand ie izjavil, da ie pripravljen prevzeti sestavo kabineta.

LDU Pariz, 15. (Zastarelo.) Kakor javljajo listi, ie predsednik Millerand vložil svoj veto proti temu, da bi Poincare prevzel zunanje ministrstvo. Izjavil ie, da bi moglo v tem primeru priti do velikih težkoč zaveznišk Francije.

LDU Pariz, 16. jan. Briand ie ob šestih popoldne naznanil predsedniku republike Millerandu končnoveljavno sestavo ministrstva. Novo ministrstvo ie sestavljeno nastopno: Predsedstvo in zunanje zadeve Briand, pravosodstvo Bonevay, notranje Maraud, vojna Barthou, mornarica Ooursthaus, finance Doumer, šolstvo Bernard, poljedelstvo Lefevre de Pny, trgovina Dior, dela Daniel Vincent, pokojne Maginot, javna dela Letroquer, narodno zdravje Leredu, kolonije Sarraut, osvobodeno ozemlje Loucheur. Ko ie Briand zapustil Elysee, ie imel novi kabinet seš, na kateri se ie pečal z imenovanjem državnih podtajnikov.

LDU Pariz, 17. jan. Novi kabinet se ie sestavil ob 19. Nato ie ministrski predsednik Briand v Elyseju predstavil predsedniku Millerandu svoje tovariše, ki jih ie prisrčno sprejel in nato podpisal dekrete, s katerimi imenuje nove ministre. Minister za osvobodjena ozemlja Loucheur se udeleži pogajanj o obnovitvah.

Na Francoskem so dobili novo vlado. Če dobe v Francoskem novo vlado, ie to prilično tako, kakor če dobimo novo vlado pri nas: vse ostane pri starem. Samo na mesto enih konitarjev stopijo drugi, kar

jim pa vsak pošten in dober človek privoščí. Vsak naj bo enkrat stiti!

Nova francoska vlada ie tipična buržujska vlada. Francozom se gre pri sestavi novih vlad vedno le za to, ali bodo rente manj obdavčene ali več, ker ie francoska država vzor-država malomeščanskega kapitalizma.

Francoski malomeščanski kapitalizem se pa da drage volje komandirati od velikih judovskih pariških bank. Ti veliki francoski kapitalisti imajo pa v svojih rokah takozvane »frajmavrerske« lože, in kadar se svet dvigne proti kapitalizmu, pa zavpijejo vse lože, da se gre proti »svobodi«. Ata Rothschild imajo v Parizu vse niti prav lepo napčljano, da fopajo cel svet, če se jim namreč da in pustí.

Pri nas bo seveda cela javnost kar kipeła navdušenja, če bo zvedela, da se ie na čelo francoske vlade zopet povzpel g. Aristid Briand (reci: Brian). Nas to pustí popolnoma hladne. Frjamvrer sem, frjamvrer tia — kapitalist ostane kakoršen ie. Mi vemo samo to, da bo vsaka francoska vlada, pa naj se imenuje njen predsednik Peter ali Pavel, zahtevala od vsake jugoslovanske vlade, naj gre za Francozo po kostanj v rusko žerjavico in naj Francozom rešuje njihove milijarde, katere so posodili caristični Rusiji. Mi pa pravimo gospodom Francozom: Pojdte sami po nje! Za svoje solde naj se briga vsak sam! Mi pa nismo več tisti osti, da bi hodili za francosko »glorije« in za njihovo »spencee« in pa za »opcionom francoske« prelivat svojlo kri! Kaj so nam Francoze? Nekaj pudra imajo in nekaj habje ropotije, to pa naj prodajajo, komur hočejo! Za nas ie dobra domača voda in pa domača žajla. Tiste francoske robe pa nam ni prav nič treba, odkar smo odpravili številko 13.

Odgoditev rapalske pogodbe.

Nevarnost za naše finance!

LDU Rim, 16. jan. Kakor javljajo listi, se ie zadnji ministrski svet pečal predvsem v vprašanju zunanje politike in z izvršitvijo rapalske pogodbe. Minister Storza ie naznanil ustanovitev treh komisij, in sicer prve za določitev meje med Jugoslavijo in Italijo, druge za rešitev trgovskih in gospodarskih vprašanj z Jugoslavijo in tretje komisije za vprašanje glede Italijanov v Dalmaciji.

LDU Rim, 17. jan. »Agenzia Stefani« objavlja noto, v kateri izjavlja, da ie popolnoma neosnovana vest, da ie italijanska vlada predlagala jugoslovanski vladi odgoditev izvedbe rapalske pogodbe ali da namerava staviti tak predlog.

Italijani pravijo torej, da ne nameravajo zavleči izvršitve rapalske pogodbe. Oni že vedo zakaj! Iz političnih simpatij do Jugoslavije gelovc ne. Ore se da za ne-

kaj drugega. V okupiranem ozemlju ie polno različnih »rodoljubov z dežele«, ki so si na račun združitve z Jugoslavijo nabavili ogromne mase žigisanjih in nežigisanjih avstrijskih kron, katere bi radi ti gospodje zamenjali v dinarje! Mi pa kličemo vladi v Beogradu: Zamenjajte nam najprej tisti kronski gnoj z drugim denarjem, da pri nas ne bo več kron in šele potem izvršite rapalsko pogodbo, da boste tistim »rodoljubom« lahko rekli: Pri nas ni več kron in pri vas tudi ne! Vam ie laška vlada zamenjala krone z lirami, katere vam bomo odkupili po dnevnem kurzu. S kronami pa idite v — Rim! Tam naj jih vam plačajo, kakor hočejo; zakaj ste pa Lahom nasedli?

Kolikor dalje se zavleče z ozirom na zameno kron v dinarje v naših krajih izvršitve rapalske pogodbe, toliko bolj bo za naše državne finance! Krone naj ie Lah! žro in pa špekulativni »rodoljublje«.

Za odpuščene železničarje.

V nadaljevanju akcije za odpuščene železničarje ie sodrug Kopač v soboto 15. t. m. železniškemu ministru gosp. Joco Jovanoviću ob prisostvovanju zastopnikov Jugoslovanskega in Narodnega kluba predložil seznam 404 radj lanjskega štrajka odpuščeni železničarjev.

Sodrug Kopač ie poudarjal, da so vsi v seznamu označeni železničarji pripadali že mnogo let soc. dem. stranki in da niso nikdar pristopili komunistični partiji Jugoslavije.

Če ie »Savez«, kjer so bili včlanjeni, pristopil Centralnemu Sindikalnemu Viječu, ie to storil, brez njihove izrpnje volje na lastno pest. Do Vukovarskega kongresa ni bilo Centralno Sindikalno Viječe podreleno Centr. partijskem Viječu, sprememba pa v predlogi navedenim železničarjem ni bilo znano. Ti železničarji so vstopili solidarno v štrajk le zato, ker ie bil Protokol sporazuma, sklenjen med zastopniki »Saveza« in ministrstvom Sao-

bračaja, razveljavljen in ker vse posredovanje »Saveza« pri ministrstvu Saobračaja ni imelo zaželtega uspeha.

Ako pa ie Partijsko Centralno Viječe ob štrajku železničarjev zasledovalo kake politične namene, ni moglo biti znano posameznim železničarjem. Po našem globokem uverjenju ie zakrivil predvsem ministrov pomočnik, gospod Jelič, ki ie s svojim brutalnim nastopom »da naj Savez« pokaže svojo moč, pretrgal pogajanja.

Da se pa danes ravno isti gospod, katerega prištevamo med glavne krivce železničarskega štrajka, maščuje nad stavgajočimi na tak nečloveški način, ie vzrok ta, da hoče prikriti prave vzroke štrajka. Gospod Jelič izjavlja, da ne sprejme nobenega železničarja več v službo, ki ie bil radi štrajkanja odpuščen. Jelič gre v svoji brutalnosti še dalje; izdal ie naredbo vsem ravnatelstvom državnih železníc, da opozorijo i ostala držav-

na in privatna podjetja, da zavrnejo vsak surejem v službo odpuščeni železničarjev. S tem činom ie izpostavljenih tisoče družin največji bedi, ker se jim popolnoma onemogoči, poiskati kje drugje primeren zasluzek. Jaz in mnogi izmed mojih častitih parlamentarnih kolegov smo že posredovali v tej zadevi pri gosp. Jeliču, na žal brez uspeha. Nameravali smo obrniti se na ministrskega predsednika v tej zadevi. Ali preden to storimo, smo smatrali za dolžnost, da Vas o tem nameravanem koraku obvestimo s prošnjo, da nam jasno poveste, če ste pripravljenei sami odstraniti te krivice, ki se gode železničarjem. V slučaju, da Vi hočete podpirati zatiranje železničarjev, bomo primorani napotiti se k ministrskemu predsedniku, da reši nesrečneže, ki trpijo že predolgo najhujšo bedo.

Ko so še ostali poslanci podali svoje izjave in v vsem podpirali izvajanja poslanca Kopača, ie minister Saobračaja odgovoril naslednje:

Gospodje poslanci! Veseli me, da ste se v tej zadevi zatekli k meni, ki sem odgovoren za ta resort. Na žal mi ni mogoče, da Vam odgovorim v koliko ie moj pomočnik kriv, da ie toliko žrtve zadnjega železničarskega štrajka na cesti. Ali jaz sem sam železničar in bom celo zadevo osebno preiskal. V to svrhu bom prepotoval našo otačbino s posebnim vlakom. Odrédi bom da se na licu mesta prepričam o razpoloženju železniškega osebja. Odrédi sem, da se odpuščeno osebje razdeli na dva dela, in sicer, na one, katerih ne zadene druga krivda, kakor ta, da so bili solidarni s svojimi tovariši in na one, ki so bili kolovodje štrajka. Dočim bom takoj sprejel v službo vse one v prvem slučaju, se bom o posameznikih drugega slučaja prepričal, če so se že dosti spokorili, če bo to razvidno, sprejem tudi ostale zaposle v službo.

Ob tej priliki predložim Ustavotvorni skupščini načrt za izenačenje plač za vse uslužbence in vsa mesta. Tako, da se ne bo več dogajalo, da dobivajo eni v kronah, drugi v dinarjih plače. Seveda zahtevam potem, da smem razpolagati z osebam po službeni potrebi. Intervencije, ki jo predlaga poslanec gospod Držič, radi premeščanja, potem ne morem upoštevati.

Ko so poslanci še opozorili gospoda ministra na nujnost zopetnega sprejetja odpuščena osebja, ie minister dostavil, da na žal ne more sprejeti nobenega železničarja, ki ie pripadnik komunistične stranke, za vse ostale pa bo pospešil zopetni sprejem v službo.

Socijalizacija in klerikalci.

Slovenski klerikalci gonijo po časopisu neko svojo socijalizacijsko obratov že dalje časa. Kdor čita tiste članke, bo precej vedel, da tiči za grmom ne dolgonih zajec, ampak — lisjak. Klerikalci so jako talentirani »zum Nachäffen«. Čim se pojaví v življenju kaj posebnega, kar bi utegnilo vplivati, pa se oprimejo stvari in jo vrte in gonijo kakor berač lajno. Nekdaj se ie po njih naučili vrtele solnce okolo zemlje, no, in danes se nič več ne vrtil, ampak zemlja ie tista nesrečna frtavka, ki nori in pleše okolo solnca. Nekdaj ie bil demokratizem, potem socijalizem največji greh, o republiku da bi bil govoril, no, potem si bil pa že ferdaman.

Najnovejši konjiček ie socijalizacija. V Ouštanju so imeli pogajanja in tam so klerikalci zahtevali socijalizacijo, in ker socijalni demokrati niso hoteli te farbarije podpirati, so napravili velik greh a klerikalci so si pridobili velikansko za-

Dnevna kronika.

DELO SE PRIČENJA!

Beograd, 17. Jan. (Izvirno.) Ker je postala nevarnost, da z ozirom na padanje cen sladkorja, dobe naši konsumenti nazadnje še cenejši sladkor, so sklenile vse ministrske komisije za pobiranje dragine predlagati fin. ministrstvu uvedbo nove takse v znesku nadaljnjih dveh dinarjev za kilogram. Z ozirom na to, da se plača že carina, trošarina, obrtni davek in monopolna taksa, so komisije v zadregi za ime nove takse in naprošajo jezikoslovca cele države, da predlagajo pripravna imena. (Opomba poročevalca: Priporočal bi ime, taksa za pobiranje dragine.)

Kočevski večkratni milijonar, A. Kajfež, znan po svojih okrutnostih do svojih delavcev, poseduje tudi v Ljubljani dve hiši. Te dni je dobilo šest strank stanovišč v hiši št. 6, sodniško odpoved, da mora tekom 1 do 3 mesecev stanovanja izprazniti. Temu milijonarju se je zahotelo, da bi splošni lokalni v hiši št. 4 in 5, in bi potem napravil iz stanovanjskih hiš pronočnice in gostilno, kar bi mu po njegovem mnenju več neslo. Ta »rodoljub« in nenastitni milijonar hoče vreči na cesto 4 družine in 2 obrtnika, samo da bi se pomilil njegov žep. Ali ne bi bila pravica, da se predelanje omenjenih hiš v krcano prepove in se prostori porabi za stanovanja?

Gostilno imamo dovolj, stanovanj pa pre malo! Javna oblast, kje si?! Opozorjamo stanovanjski urad, da stoji Kajfeževa hiša v Florjanski ulici št. 4, ki ima 8 sob in 3 kuhinje, popolnoma prazna! Pod pretvezo, da hoče renovirati postopje, je g. Kajfež dal tla in okna in vrata potrgati, sedaj pa je hiša prazna. Naj se torej zapove, da se hiša takoj stavi v prejšnje stanje in porabi za stanovanja! Sedaj hoče vreči še stranke iz hiše št. 6, tako da bi potem imel dve hiši popolnoma v svojo lastno uporabo, akoravno vodi svojo veletrgovino z vinom, parno žago in veleposelitvo z vino v Kočevju. Pozivamo pristojno oblast, da odpoved razveljavlji in tega gospoda multi-milijonarja poduči, da nima pravice vreči rodbine na cesto! G. Kajfež je znan nasilnež. To vedo posebno njegovi delavci v Kočevju, ki jih je že večkrat pretepal, ve tudi sodnja v Kočevju, o neštetihih tožbah zaradi telesnih poškodb in žaljenih časti. Možakar se ne ozira na nobeno postavo, on dela le v škodo drugega in v korist svoje blagajne, ki je že tako polna, da si svojega denarja že ne upa več naložiti v Jugoslaviji, ampak v Švici. Poselitva hiš v Ljubljani in onih v Kočevju je postala njegova žena. Pozor davčna oblast! Obravnava pri sodnji bo zelo zanimiva, ker je g. Kajfež ob takih prilikah zelo majhen in poveljen, da imponira in tako prodere. Občinstvo ga pa že bolj pozna, posebno v Kočevju; zato je pa oddal svojo parno žago in trgovino z vinom drugemu v najem. Pripomnilo naj še, da je g. Kajfež, ko ga je stanovanjski urad klical na odgovor, zakaj so prostori v hiši št. 4 prazni, pustil vrata in tla potrgati, da je potem mogel reči, da so prostori za stanovanja nesposobni. Enaki triki so se mu že večkrat posočili. Zakaj pa naj bi imeli milijonarji prednost pred drugimi hišnimi posestniki? Kajfež je po svojem grdem ravnanju z delavci in po svojem geslu: lačen pes rajši uboga, kakor sit, že povsod znan.

Delavci, ne potujte v Ameriko. V današnjih razmerah pomankanja dela naj noben delavec ne potuje v Ameriko. Po poročilu našega generalnega konzulata v Chicagu, da se danes nahaja v Združenih državah severnoameriških nad 3 milijone nezaposlenih delavcev, in sicer v Chicagu okoli enega milijona, v Detroitu okoli 80 tisoč, v New Yorku nad 120.000, v Philadelphiji okoli 200.000 in ostali v mnogih drugih industrijskih središčih.

Argos, ki se je med tem že privadil telesnemu panteonu, — mu vsaj tu niso nagajale bolhe, ki so hitro odskočile raz njegovo kožo, čim je bil prekoračil olizljško ograjo —, je pri slavilnih besedah svojega prijatelja Peritosa menil, da se mora pogrezniti v zemljo ali vsaj v najgloblji kotički kot dežele namišljenih živali. Tako ga je bilo sram — potvula. Naposled so ga vendar progovorili, da je sprejel kandidaturu. —

V tem trenutku se je visoko gori nad zborovalci pojavil golob, ki je venomer klical: »Pridite k volitvi! Ne zakasnite se! Vse živali, kar jih je bilo v Noctovi barki, so že zbrane. Hihite!« Bil je golob, ki ga je svoj čas bil Noe izpušil iz barke.

Se-le, ko je golob, vrnivši se s poteta, še enkrat zaklical: »Hihite k volitvi!« so se pasji zborovalci odpravili na pot.

Čim dalje so prišli, tem večja je bila gneča, — od vseh strani je narod valovil k volitvam.

Z leve strani, izza topolovega toga, je prihajala dolga vrsta konj. Na njih čelu je ponovno korakal črni Atilov žrebec. Glasno rezgotalo je stopical, kakor da bi hotel podjarmiti in opustošiti ves elzij. In res je bil strašno ponosen, saj pa tudi ni bilo

Trnjevo pot hodimo podjetniki in kapitalisti, odkar obstoja osemurni delavnik. Tako se je izrazil podpredsednik urarske zadrage g. Fr. Čuden in trdi, da prej ne bo zadržan obstoj urarske industrije, dokler se ne razveljavi osemurni delavnik in uvede vsaj deveturni delavnik. Radovedni smo, kaj bi g. Čuden rekel, če bi sam sedel v raztrgani delavčevi obleki, gladen v delavnici? Ako bi imel skrbeti za družino kot delavec, bi teh misli gotovo ne imel, marveč bi v skrbeh za svoj obstanek govoril in moral govoriti drugače. Delavstvo ima namreč pravico, da se bojuje za svoj obstanek; te pravice, ki jo izvojuje s svojimi organizacijami, si pač ne bo dalo jemati.

Rok za žigosanje obvezne predvojnih posojil. Zastopnik ministra za finance, minister za notranja dela, je z ozirom na to, da se v rokah naših državljanov nahaja veliko število obveznic predvojnega posojila bivše Avstro-Ogrske, ki niso v odloženem roku žigosane, izdal naredbo, da se obveznice predvojnih posojil morejo žigosati do vključno 3. marca t. l. Ta rok se več ne podaljša. Žigosanje se bo vršilo pri delegacijah ministrstva za finance v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Splitu, Novem Sadu in pri generalni direkciji državnih dolgov. Iz ministrstva za finance D. br. 243 od 14. 1. 1921.

Drva za invalide. Minister za šume in rude je s sklepom od 5. jan. dovolil, da se Udruženju vojnih invalidov kraljevine Srbob, Hrvatov in Slovencev odda 1272 kobitnih metrov sesekanih drv iz področja državnega šumskega urada v Vinokovcih, in sicer po lastni ceni.

Kr. invalidski šola v Ljubljani se je preselila iz dosedanjih prostorov Belgijske vojašnice v Šentpetersko vojašnico in se po imenovanju odstopil »Invalidski dom« v Ljubljani.

Odbor »Novinarskega društva«. Na izrednem občnem zboru »Društva novinarjev« izvoljeni odbor se je konstituiral takole: Predsednik: G. Franc Smolej; podpredsednik: g. Stanko Virant; tajnik: g. Božidar Vodeb; blagajnik: g. Emil Vodeb; odborniki: gg. Franc Puc, Viktor Čenčič, Maks Zagar, Robert Pohar in Fedor V. Jelenc.

Državna posredovalnica za delo. Pri vseh podružnicah »Drž. posredovalnice za delo« v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 26. do 31. decembra 1920, dela 147 moških in 56 ženskih delavskih moči. Delodajalci po so iskali 95 moških in 58 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 66. — Dela iščelo: pisarniške moči, tapovniki, strojniki, trgov. sodrujniki, sodrujnica, ključavničarji, peki, mesarji, natakarji, natakarice, viničarji, silkarji, plekarji, dlnarji, dlnarice, služkinje, kuharice, postrežnice, vajenci, vajenke itd. V delo se sprejmejo: kamnoseki za granat, usnarji (Rotgerber, Weissgerber), brusarji za jedilno orodje, gozdni delavci, modelni, pohištvenci in navadni mizarji, tesarji, ščetarji, strojna pietilka, vzgojiteljica, služkinje, kuharice, posrežnice, vajenci, vajenke itd.

Poziv beguncem! Vsi oni begunci, ki se še nameravajo vrniti v svoje predvojno bivališče in reflektirajo pri tem na brezplačno vožnjo, naj se čimprej pisмено ali ustno javijo pri okrajnem glavarstvu (poščitni ekspozituri) svojega sedanjega bivališča. Urad za zaščito beguncev bo skušal na podlagi teh prijav izposlovati pri centralni vladi zanje brezplačno vožnjo do državne meje. Na prijave po 10. februarja se ne bo oziralo.

Državna komisija za preživljanje v Ljubljani in vse okrajne komisije za preživljanje so prenehale poslovati. Spise teh komisij je prevzel invalidski oddelek poverjenstva za socialno arstvo, ki je nastavljen v št. Peterski vojašnici v Ljubljani.

Sudj, ker se je smatral za provzočitelja tega živalskega pohoda.

Z desne strani se je bližal dokaj majni izprevid roparskih živali. Načelovali so mu trje lev. Prvi je bil prav žalosten tip — lev sv. Jeronima, drugi je korakal severno afrikanez z močeno temno grivo — Androkletjev lev in tretji je bolj letel kakor stopal — lev sv. Marka, s porotni ob straneh.

Za lev je korakal tiger Sandragupte, prvega vladarja Indije, za njim črni panter velikega mogula Aurangseba in slednjči so stopicali lovski leopardi Pippo Sabiba in drugi indijskih kinezov.

Povorka je zaključilo precejšnje število mačk. Vodil jih je pa Mohamedov angorski maček Safis.

Naposled so dospeli na mesto, kjer naj bi se vršile volitve. Kraj je bil obsežna amfiteatralno izbokana dolina. Tu je že mrgolelo vseh različnih živalskih pasem in vrst, ros pravcata Noctova barka.

Veliko pozornosti je zbudila povorka psov. Glasno so jih pozdravljali.

Vsot pa so odkazavale prostor optice, katerim je bila poverjena čast ceronožjskih mojstrov in rediteljev.

(Konec prih.)

Ljubljansko barjo. Posesniki-mejaši ob Cornovcu se še enkrat pozovejo, da posekajo v tem jarku drevje in grmovje vsaj do konec februarja t. l. sicer bo postopal glavni odbor v smislu svoje dan izdanega razglasla.

Dva nova vira dohodkov ljubljanske mestne občine. Deželna vlada je dovolila mestni občini pobirati zvišani občinski davek od prenočišč in na vozila. Davščina znaša za vsak prostor, obrtoma oddajen v prenočevalne namene za vsak dan oddaje 25 odstotkov čiste oddajne cene. Prenočiščar sme k čisti oddajni ceni prenočevalcu priračunati teh 25 odstotkov za davščino od prenočišča. Pri plačevanju tega davka so izvzete osebe, ki jih veže poldnevna stalno bivanje v Ljubljani in ki so vstred pomankanja stanovanj prisiljeni bivati del časa v hotelu. — Davka na vozila so izvzete one ekvipaže in avtomobili, ki služijo izključno le javnim in občinskiim namenom. Drugače morajo plačati lastniki kočij letno od enovprežne konjske ekvipaže 500 K, od dvovprežne 800 K, od avtomobilov do vsehletih efektivnih 30 HP 2000 kron, nad vsehletih efektivnih 30 HP 3000 K.

Otvoritev telefonske centrale v Rušah. Pri poštnem uradu Ruše je bila otvorena telefonska centrala z javno govorilnico kot postranska centrala k glavni centrali v Mariboru. Nova centrala ima omejeno dnevno službo in posreduje tudi brzojavke po telefonu.

Otvoritev poštne nabiralnice Velika Dolina. Dne 1. januarja 1921 se zopet otvori poštna nabiralnica Velika Dolina, ki spada v okraj poštnege urada Jesenice na Dol. kateremu je tudi podrejena.

Začasen pravilnik za brivnico. Brivec si mora vselej umiti roke, preden postreže posestnika. Prtiči, ki se uporabljajo pri britju in striženju, se ne smejo dotikati kože, ampak med nje in vrat je položiti še nerabljeno servieto iz svilačnega papirja. Sapunic (pene od mila) je pripraviti vsakokrat sproti. Sapunanje naj se vrši z roko; s čopičem se sme vršiti samo, če prinese kdo svoj čopič v obrat. Brivice mora brivec pred uporabo razkužiti z 2 odstotno lizolovo raztopino. Uporaba gobe je prepovedana. Prašanje lica je dovoljeno samo s čisto vato, katero sme brivec uporabiti samo enkrat. Urozinje je prepovedano otirati z galunovim kamnom, temveč s kepicjo iz vate potreseno z galunovim praškom. Uporaba lamena penkeca (lapis) je nehižijenska, zatorej jo je opuščati. Vzdrževanje čistoče v lokalu mora biti primerno. Kaditi v brivnicah je prepovedano.

Umri je Josip Stejanec, eden najboljših znanih hrvaških gledaliških igralcev. Stejanec je bil svoj čas tudi član slovenskega gledališča v Ljubljani.

Zagrebski kinematografi so bili zopet otvoreni. Našel se je »drug« način zaračunavanja taks, po katerem ni država niferisar izgubila, a lastnikom je omogočeno ponovno odpreti svoja podjetja. — Kakšna svinjarja pa zopet za tem učil!

Corrigenda. V včerajšnjem članku »Francoski boljševizem« se je urinilo veliko število napak. Omenjamo samo eno, ker kvari en cel odstavek. Na 2. strani, 15. vrsta naj se glasi: »In nam je všeč, pokazati, da bomo znali ob priliki podati besedo tudi sodrugom iz stranke manjšine.« Druge napake naj blagovolijo bratci sami popraviti.

Sodrug! Ali se nahaja »NAPREJ« v vseh javnih lokalih, v katere zahajate?

Ljudska univerza.

LDU, Belgrad, 13. Jan. Na snočnji seji akademskega senata belgrajskega vseučilišča se je sklenilo, da prične z delovanjem v svrhu širjenja prosvete med širše kroge ljudstva. Ustanovile se bodo posebne ljudske univerze, v katerih se ujedini akcija vseh prosvetnih in ostalih udruženj. Dr. Gavrilovič, bivši rektor belgrajskega vseučilišča je izvoljen, da potuje na Dansko, Švedsko in Norveško, kjer so ljudska vseučilišča najbolj razširjena, da proučuje organizacijo in metode teh institucij.

Institucija »Ljudske univerze« ali »pobudnih vseučiliških predavanj« ni nova. To imajo že zdavnaj na Danskem, na Švedskem, na Angleškem, v Nemčiji in sploh v vseh kulturnih državah. Kjer ni bilo vseučilišč, so se pa osnovala posebna društva v to svrhu.

Tudi v Ljubljani so se osnovala taka društva. Ker je znanost samo ena, bi pamoten človek pričakoval, da se bo osnovalo samo eno tako društvo. Ker pa v Ljubljani obstoje tri ali štiri znanosti, zato ker ima vsaka stranka svojo »znanost«, zato se je osnovalo za vsakos trankarsko »znanost« posebno društvo.

To stanje se nadaljuje tudi sedaj, ko imamo že svojo univerzo! Doktor še nismo imeli svojega vseučilišča, je bilo stalščice strank vsaj razumljivo, če prav ne opraviljivo. Toda danes? Dobili smo po mukepotnih letih svoje vseučilišče, ki je vsaj doslej še nadstrankarska in izvenstrankarska institucija in na katero bomo pazili kot

na punčico svojega očesa, da bo taka tudi ostala in da se ne bo izpremenila v strankarsko svinjstvo — korito! Zato pravimo: Ali ne bi bilo bolje, če bi to lepo institucijo ljudskih predavanj tudi v Ljubljani prevzela zloji učeniška univerza v Ljubljani pod svoje znanstveno okrilje?

Kulturni vestnik.

— Telo in duša. V sredo 19. t. m. ob 8. uri zvečer bo zaključil na univerzi g. univ. prof. dr. F. Veber svoja izvajanja z zadnjim predavanjem iz cikla »Telo in duša«: Stopnje življenja in pomen kulture.

Koncert pevskega zbora »Glasbene Matice«, dne 24. t. m., bo nudil občinstvu izbor najnovejše slovenske vokalne produkcije. Od nežnih melodioznih otroških pesmi Emlia Adamiča do krepke domovinske pesmi Ferdo Juvanca bo podan na čelu programa A. Lajovic s šestimi umetniško dovršenimi zbori. Zadnje muzikalne izraze »Kisa«, druga živahen ples »Plos kralja Matjažca«, potem zadnji zopet vesel, naroden ton v »Pastirčičih«, ali prelep pesem naše narodne usode in upanja na »Zelenega Jurja«. Vsak prijatelj lepe pesni bo našel 24. t. m. svoj del in čisti užitek. »Glasbeni Matic« pa naj polna dvorana priča, da slovensko občinstvo razume njeno idealno prizadevanje. Vstopnina: sedeži po 50, 40, 30, 20 in 15 K; stojišča po 10 in 4 K. Vstopnice se dobivajo v predprodi v trafikii v Prešernovi ulici in na večer koncerta pri blagajni.

Narodna Galerija. Ljubitelje umetnosti opozarjamo, da je društvena zbirka modernih slov, slikarskih in kiparskih del javnosti odprta vsako nedeljo od 10—12 in ob četrtkih od 14—16. Narodna galerija se nahaja v Kresiji, Solški dvorec II. I. kjer se ob označenih urah sprejemajo tudi novi člani. Društvena članarina znaša malenkostni znesek letnih 30 kron, ustanovnina pa 500 K. Naj ne bo slovenskega inteligenta, ki ni član te prevzajne kulturne ustanove! Članarina se lahko vplača tudi po pošiljčevini polnočnik, ki se na željo vsakomur dopošlje. Vse dopise za Narodno galerijo je naslavljati na gorenji naslov.

»Zenit«, internacionalna revija, začne izhajati s 1. februarjem v Zagrebu. Njen smisel je umetnost in kultura. Izdaja in ureja Ljubomir Mičič. Naroča se pri uredniku Ljubomiru Mičiču, Zagreb. Hatzova ul. 9 I, nadstr. levo.

Gospodarstvo.

— Davki, predpisani za čas od 1. junija 1920 do 31. maja 1921 in naknadno predpisani za prejšnja leta, se bodo pristno iztirjali, če se prostovoljno ne plačajo do 27. januarja 1921 (razven davka na poslovni promet in vojne doličke). Tozadevni razglas je nabit na mestni deski.

— Trgovski dogovor med Avstrijo in Jugoslavijo je stopil v veljavo 14. tm.

Dopisi.

Iz Most pri Ljubljani. Vedno pogosteje nam prihajajo poročila, da agitirajo nekateri prenapetiji proti našemu listu s povsem nedopustnimi sredstvi. Nahajamo se v največjem boju za ono malo pravice, ki si jih je delavstvo priborilo. Enotna fronta kapitala jurša z vsemi sredstvi proti delavstvu. In ob teh razmerah, ko bi moral vsakdo delati na to, da delavstvo odbije sovražni naval, pa rujejo razni temni elementi z lažmi proti nam, ter s tem skušajo slabiti odporno moč delavstva. Ta gojna nam že preseda, zato bomo z radikalnimi sredstvi napravili konec hujšaškemu toranju. Pozivljamo vse pristaje, da nemudoma javijo imena in natančen naslov hujšašev na upravo našega lista. Navodilo naj vsa taka nedopustna dejanja, ter sporočje tudi eventuelne priče. Proč z lažnjivimi telegrami in obrekovskimi gelamo pošteno in bojnočno se pošteno; nepošteno nasprotnike pa bomo temeljito — obglavili!

Josenice. »Slovenski Narod« št. 6 z dne 9. tm, piše o ponesrečenemu s. Lapus sledoče: »Podunjavas v R. (Nemška grozodrojstva.) Vri naš mladenič p. d. Kajžuhov je na svoji večer z Jesenic šel čez Japo v Rož, da obišče svoje starše in svojo nevesto. Med potjo so ga na koroški strani srečali in napadli opijanjeni nemškutarji in ga na mestu ubili. Vzeli so mu malo vse donar, čevlje in gamaše; v bližini pa so zasadih v sneg kol z napisom: — Hier liegt ein Toter. — Nesrečnega so brez potrebe zelo hitro pokopali v Locha, sedaj pa bo na zahtevo staršev izkopan in truplo še enkrat progledano. Trditve nedolžnih nemščurjev, da je zmrznil v snegu je ovržena že s tem, da je truplo na tihniku imelo natančne znake udarcev s koli, in ker je bilo oropano.« Resnica pa je: Da je bil pokojni sodrug Lapuš večletni pristaja naše stranke. Ko je šel na Sveti večer preko Jape v Rož, je nekoliko zastal za svojimi tovariši z izgovorom, da se nekoliko odpohle. Ko je sedel ga je gotovo premagal vsled utrujenosti spanec in je zmrznil, kajti o značih napisja: udarcev s kolom ni bilo nobenih sledov. Jaz, njegov oče sem mogel sam predjedati truplo in ugotoviti le to, kar je dogodna pre-

gledna komisija, da je namreč sin zmrznil. Čevlje je imel še obute, ko smo ga pokopali; pokopali smo ga pa šele po 7. dnehu, namreč dne 31. decembra m. l. Trditve, da som jaz zahteval, da morajo truplo izopati in na novo pregledati, je tudi popolnoma izmišljena. Čudim se le, da more en list pisati tolike zvite nerescine in s tem tako zlobno ščuvati na narodnostna nasprotja. — Jože Lapuš, oče ponesrečenca.

Iz Celia. Kar se sedaj dogaja pri celjskem carinskem uradu, presega že vse meje. Tu je na vsak način treba hitre odprave. To že namreč ni več državni urad, ampak zavod za protekcijo in nepostavno službovanje. Vrhovni bog pri tem uradu je neki g. Cotič. Njegova udobnost pospešuje nerednosti pri tem uradu v polni meri. Zato seveda ima tudi svoje bonifikacije. Če naroči nove čevlje, pošlje račun kaki stranki, ki ima največ opravka pri carinarni. Obrtnik, ki si mora iz inozemstva naročevati kake potrebščine ima sitnosti, da je strah, toda če dobi kaka dama iz boljših celjskih krogov kako luksuzno blago, je pa vse takoj urejeno; seveda pride potem čajček, ki upliva tudi na carinarnico. Da upliva na želodce teh gospodov tudi dobra in cena jedila in delikatese, je umevno. Žalibog se ta korupcija podpira še z druge strani. Če sprejme kaka gospica svojo balo iz Avstrije in si hoče carinske stroške prihraniti, gre kratkoma k mestni oblasti po potrdilo, da je blago v resnici preelitvena roba. Čeprav je blago v resnici popolnoma novo in gospica Dunaja ni niti še videla, že manj pa je kdaj tam stanovala. Če pa cariniki je uvidevajo, da je carina vnebovpijoča krivica, zakaj ne postopajo tako tudi pri blagu obrtnikov in trgovcev? Seveda tu pa gre za gospico ali damo, ki gospodu cariniku pri plesu v objemih in s pritiskom ob nedrje izkazuje svojo hvaležnost... Drugič več.

Iz Črne. V Žerjavu v nabiralnici takš šikanirajo delavce, da že ni več človeško. Mislimo, da človek, ki je tega kriv, ni več vreden, človeškega imena. Ker se že predolgo nismo oglašili, se ti ljudje že vse dovolijo. Ako si upa delavka reči pazniku, da je zanjo to ali ono delo pretežko, ker jih porabljajo za možka dela, ji paznik enostavno odgovori, naj ostane doma ali pa ji obeta obračun. Že večkrat se je opozarjalo, da naj se dene k možkemu delu možki pa ne ženka. Seveda, novi paznik Peter Vodnik ima zopet nov službeni red. Star je že 24 let in dela vse narobe: kjer je bil prej možki, tja dene žensko k težkemu delu. Sta pa še dva druga paznika, J. K., J. T., pa nič boljša. Tako se je zgodilo dne 8. tm. v nabiralnici, da so je prevzdigla delavka Marija Bšinar pri težkem delu. Šele pred dobrim tednom je prišla vsled bolezn na delo. Prosila je Tarč Ivana, da jo naj nesejo, ker si ne upa priti sama domov. Odgovoril pa ji je, da je ne bo nihče nosil, ter ukazal, da jo je neka delavka spremljala domov. Celo uro se je revica mučila, da je prišla domov. Ni dosti manjkalo, da ni na cesti od slabosti umrla. Stojila je veliko krvi. Vprašamo g. Kralgeria, zakaj ima telefon v pisarni; ali bi ne mogel poklicati na pomoč zdravnika? Opozorjamo pa gospoda nadzornika, naj postavi paznike, ki bodo kaj razumeli!

O pridobitvi in izgubl jugosl. državljanstva.

Vsled razkroja Avstro-Ogrske in več novih držav so postale nujno potrebne tudi določbe, ki urejajo državljanstvo prejših pripadnikov Avstroogrske države. Temeljna načela je ustanovila že mirovna pogodba v Saint Germainu. Sedaj pa je naša vlada izdala k mirovni pogodbi izvršilno naredbo, ki ureja podrobna vprašanja glede državljanstva. Ta naredba z dne 25. novembra 1920 je natpisana v Uradnem listu deželne vlade za Slovenijo z dne 21. decembra 1920 št. 147.

V naslednjem protobučnem poglavljene točke te naredbe. Te določbe so za marsikoga zelo važne, zato jih naj vsakdo pazljivo prečita. Kogar se stvar tiče, naj prebere tudi naredbo v Uradnem listu št. 147. Če pa kaj ne razume, naj prosil za pojasnilo pri svojem okrajnem glavarstvu ozkroma pri mestnem magistratu.

1. Kdo je postal sam ob sebi jugoslovanski državljan? Vsi tisti, ki so imeli že dne 1. januarja 1910 domovinsko pravico v eni izmed občin, ki so pripadale državi SHS. Vendar imajo oni, ki so po plemenitu in jeziku Nemci, Čehi, Slovaki, Poljaki, Romuni, Italijani ali Madžari, pravico opcije za svojo državo.

O pravici opcije govorimo natančneje pod točko 6.

2. Kaj je s tistimi, ki so pridobili domovinsko pravico na ozemlju države SHS še le po 1. januarju 1919?

Tisti, ki so pridobili domovinsko pravico v eni izmed občin države SHS šele

po 1. januarju 1910, morajo najkasneje do 15. julija 1921 vložiti prošnjo za pridobitev jugoslovskega državljanstva.

To prošnjo je vložiti pri okrajnem glavarstvu (mestnem magistratu), v katerega področje ima dotičnik svoje domovinske pravice.

Vsak prošilec mora svoji prošnji priložiti:

- a) domovinski list,
b) rojstni list zase, za ženo in za otroke pod 18 leti in poročni list,
c) izpričevalo o moralno-političnem vedenju, ki ga izda policijsko ravateljstvo oziroma okrajno glavarstvo.

V prošnji mora prošilec tudi povedati, kam je bil pristojen, preden je pridobil tukajšnje domovinsko pravico.

Ta točka je torej zelo važna za one, ki so pridobili domovinsko pravico v tukajšnjih občinah šele po 1. januarju 1920. Kdor ne bo vložil te prošnje, bo izgubil svojo domovinsko pravico v tukajšnji občini.

3. Kdor ima pravico, optirati za jugoslovskega državljanstva tekom enega leta po ratifikaciji mirovne pogodbe, torej do 15. julija 1921.

Tisti, ki imajo sedaj domovinsko pravico v ozemlju, ki je pripadalo romunski, poljski, češki ali italijanski državi, pa so imeli kedaj poprej domovinsko pravico v eni izmed občin, ki so pripadle Jugoslaviji.

Prijavo o opclji je vložiti pri okrajnem glavarstvu (mestnem magistratu), v katerega področje so imeli poprej domovinsko pravico, ako pa stanujejo izven meja naše države, pa pri našem diplomatskem oblastvu njihovega stalnega bivališča.

Prijavi se priložiti:

- a) dokaz o svoji dosedanj pristojnosti,
b) rojstni list kakor pod točko 2.,
c) izpričevalo o moralno-političnem vedenju kakor pod točko 2.,
d) dokaz, v kateri sedaj jugoslovanski občini so imeli poprej domovinsko pravico.

4. Kdo ima pravico optirati za jugoslovskega državljanstva tekom šestih mesecev, to je do 15. januarja t. l.

Tisti, ki so po plemenu in jeziku Srbi, Hrvati ali Slovenci, pa imajo domovinsko pravico v ozemlju izven meja države SHS.

Izjavo o opclji je vložiti pri okrajnem glavarstvu (mestnem magistratu) ali pa pri našem diplomatskem zastopstvu, kakor pod točko 3.

Izjavi je priložiti:

- a) dokaz o sedanj pristojnosti,
b) rojstni list kakor pod točko 2.,
c) izpričevalo o moralno-političnem vedenju,

d) izjavo in dokaze o tem, da mu je res srbski, hrvatski ali slovenski jezik materin jezik in da je temu jeziku resnično vešč (šolska izpričevala, potrdila da je

član narodnih ali narodnoverskih organizacij, potrdila verodostojnih oseb, da je optant po rodu in jeziku resnično Srb, Hrvat ali Slovenec.

Kakor že omenjeno, je to opcijo izvršiti najkasneje do 15. januarja t. l.

Ta rok pa ne velja za one, ki imajo domovinsko pravico v okupiranem ozemlju in v koroškem plebiscinom ozemlju.

Za navedene bo začel teči šestmesečni rok z dnevom definitivne dodelitve dotičnega ozemlja Italiji, oziroma Avstriji, kar se pa dosedaj še ni zgodilo.

Kdor postane jugoslovanski državljan na podlagi opcije, prkobi domovinsko pravico v oni jugoslovanski občini, v kateri jo je imel kedaj poprej bodisi on ali njegovi predniki. Če take občine ni, kjer so imeli on ali njegovi predniki stalno bivališče in če tudi take občine ni, pa v občini, kamor se je po izvršitvi opcije stalno naselil.

3. Kdo se lahko odpove jugoslovanskemu državljanstvu in optira za drugo državljanstvo?

a) Tisti, ki imajo sicer sedaj domovinsko pravico v jugoslovanski občini, pa so imeli kedaj poprej domovinsko pravico v neki občini, ki ni pripadala državi SHS. Ta slučaj odgovarja onemu pod točko 3.

b) Tisti, ki so po plemenu in jeziku Nemci, Čehi, Slovaki, Poljaki, Romuni, Italijani in Madžari, smejo do 15. januarja t. l. optirati za državljanstvo svoje narodne države.

Ta rok pa ne velja za one, ki imajo domovinsko pravico v okupiranem ozemlju ali v koroškem plebiscinom ozemlju in tudi ne za Madžare. Za navedene bo začel teči šestmesečni rok z dnevom definitivne dodelitve dotičnega ozemlja Italiji oz. Avstriji oziroma z dnevom ratifikacije mirovne pogodbe z Ogrsko.

Optant mora vložiti svojo izjavo pri okrajnem glavarstvu (mestnem magistratu) ali pa pri diplomatskem zastopstvu kakor pod točko 4.

Prošnji je priložiti:

- a) dokaze, da je one narodnosti, za katero državo optira,
b) svojo domovnico,
c) rojstni in poročni list kakor pod točko 2.

6. Nekaj splošnih določil.

Prošnja, prijava ali izjava, moževa se razprostira tudi na ženo, s katero živi skupaj (ne pa na sodno ločeno ženo) in na otroke pod 18 let. Otroci nad 18 let morajo samostojno vložiti prošnje, prijave ali izjave.

Ze vložena prošnja, prijava ali izjava se ne more več preklicati.

Kdor je optiral za drugo državo, se mora v dvanajstih mesecih po poteku optičkega roka izseliti. S seboj sme vzeti vse svoje primičnine brez vsake davščine ali pristojbine. Tudi nepremičnine obdrži lahko še naprej v svoji lasti.

Vse prošnje, prijave in izjave in vsa vloga, ki se tičejo pridobitve ali izgube državljanstva po tej naredbi, so koleka proste.

Dodatek: Dodatno k zgorajšnji naredbi je izšlo dopolnilo z dne 25. novembra 1920. Uradni list št. 2 iz leta 1921.

S tem dopolnilom se je podaljšal šestmesečni optički rok za one osebe, ki so po plemenu in jeziku Srbi, Hrvati ali Slovenci, pa imajo domovinsko pravico izven meja Jugoslavije in si hočejo pridobiti z opcijo jugoslovskega državljanstva, in sicer

- 1. za one, ki imajo svoje stalno bivališče v Evropi, do dne 15. marca t. l.
2. za one, ki imajo svoje stalno bivališče izven Evrope, pa do 15. julija t. l.

Ste preveč občutljivi za mrzli zrak? Vsakovrstne bolečine se takoj pojavljajo? Slabost? Oi, kako tu ublažitno bolečine in utrujenost telo masaže s Fellerievim pravim Elzafluidom! 6 dvoinatih ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebei.

Potrebovali bo odvajajoče želodce okrepijoče sredstvo? Poslužite se le Fellerievih pravih Elza-kroglic! 6 škatlic 18 K. — Omot in noštrina posebei a naicenele. Eugen V. Feller. Stubica donia. Elsa irg št. 252. Hrvatska. F. (7)

Advertisement for JOS. PETELINC, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7, edina tovarniška zaloga...

Advertisement for Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5...

Advertisement for Viljem Treč, Gosposvetaka cesta 10, arhitekt in stavbeno podjetje...

Advertisement for F. Bar, Cankarjevo nabrežje 5, prodaja in popravila pis. strojev...

Advertisement for The Rex Co., Selenburgova ulica 7/1, elektrotehnični predmeti...

Advertisement for Veličan Bešter, Aleksandrova cesta 5, fotograf...

Advertisement for Miroslav Zor, Kolodvorska ulica št. 30/II, avtomobili, motorji, kolesa, pnevmatika, autogaraža...

Advertisement for J. Gorec, Gosposvedka c. 14, manufaktura in zaloga oblek...

Advertisement for Odon Koutny, Kolodvorska ulica 37, tehnične potrebščine...

Advertisement for The Rex Co., Selenburgova ul. 7, raznoževalne aparate Opalographie in potrebščine k istim dobavi...

Advertisement for F. & A. Uher, Selenburgova ulica 4, špedicija...

Advertisement for Beton, Elezobeton in vodne zgradbe, Inž. dr. Miroslav Kasal, Hilšerjeva ulica 7.

Advertisement for Tavčar & Svetina, Gosposvetaka cesta 6, stavbeno podjetje...

Advertisement for Aleksander Oblat, Sv. Petra c. št. 16, export čevljev...

Advertisement for V Mariboru: H. Havlik nasl. J. Simčič, Gregorčičeva ulica 6, nakup in prodaja posestev...

Advertisement for Citajte velezanimivo študijo Dr. Oto Bauer - Uratnik, Pot k Socijalizmu, Cena K 2.—, naroča se v upravi „NAPREJ“.

Advertisement for Splošna ključavničarska in mehanična delavnica, se je otvorila, sprejema splošna popravila pisalnih in živalnih strojev, kontrolnih blagajn itd.

Advertisement for Fr. Lebar & L. Tišler, Jenkova ulica 9, Fr. Lebar & L. Tišler...

Advertisement for Brez konkurence! Mašinsko olje, Regal 0, najboljša kvalitete, prodaja na debelo v lesenih sodih in pošilja vzorce na zahtevo, Telefon 15-23 JOVAN JOVANOVIĆ I KOMP., BEOGRAD, Sremska ul. 9

Advertisement for Pri slovenskem industrijskem podjetju se išče za čimprejši nastop pomožni električar.

Advertisement for Dopisi z navedbo starosti in prilogo prepisov spričeval pod „M. S.“ na upravo „Naprej“.

Advertisement for Pav. Jemc, krojaški mojster, Spodnja siška št. 22, priporoča svojo delavnico za izdelovanje oblek za gospode po meri. Ima prvovrstne moči. Točna postrežba in zmerne cene.

Advertisement for Pozor sl. občinstvo! Oglejte si razstavo fino izdelanih v izloži g. J. Gričarja v Ljubljani, Selenburgova ulica se rahajajočih čevljev. Delo iz najfinjšega usnja na roko po dunejskih vzorcih.

Advertisement for M. PERNEL, čevljarški mojster, Celovška cesta št. 50, v salonu znane gostilne Vodnik.

Advertisement for F. & A. Uher, Ljubljana, špedicijsko in komisijsko podjetje, Selenburgova ulica št. 4.

Advertisement for Veletrgovina, s premogom, drvimi, čoto in raznim kurilnim materijalom. Na debelo: Ljubl. gl. kolodvor. Na drobno: Selenburg. ul. 12. Zmerne cene!

Advertisement for Gradbeno podjetje ing. Dukić in drug, Ljubljana, Resljeva cesta 9, se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Advertisement for Kdor si želi nabaviti pristnega in znanega haložana, naj se blagovoli poslužiti tvrdke: Prva haloška trgovina z vinom Ante Korenjak in drug pri Sv. Barbari v Haložah.

Advertisement for Eriavec & Turk, trgovina z železnino pri „Zlati lopati“, preje Nammer Schmid, Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7, nasproti Križanske cerkve.

Advertisement for Splošno kreditno društvo v Ljubljani, registrovana zadruga z omejeno zavezo, sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure in jih obrestuje po čistih 4%.

Advertisement for Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo po bančni obrestni meri. Edini, res delavski denarni zavod.

Advertisement for Kdor si želi nabaviti pristnega in znanega haložana, naj se blagovoli poslužiti tvrdke: Prva haloška trgovina z vinom Ante Korenjak in drug pri Sv. Barbari v Haložah.

Advertisement for Eriavec & Turk, trgovina z železnino pri „Zlati lopati“, preje Nammer Schmid, Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7, nasproti Križanske cerkve.

Advertisement for Splošno kreditno društvo v Ljubljani, registrovana zadruga z omejeno zavezo, sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure in jih obrestuje po čistih 4%.

Advertisement for Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo po bančni obrestni meri. Edini, res delavski denarni zavod.

Advertisement for Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo po bančni obrestni meri. Edini, res delavski denarni zavod.

Advertisement for Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo po bančni obrestni meri. Edini, res delavski denarni zavod.

Advertisement for Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo po bančni obrestni meri. Edini, res delavski denarni zavod.

Advertisement for Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo po bančni obrestni meri. Edini, res delavski denarni zavod.

Advertisement for Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo po bančni obrestni meri. Edini, res delavski denarni zavod.

Advertisement for Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo po bančni obrestni meri. Edini, res delavski denarni zavod.

Advertisement for Največja zaloga klavirjev in pianin v Ljubljani, Tvrdba J. DOLENC, Ljubljana, Hilšerjeva ulica št. 5, se priporoča za nakup najboljših instrumentov izvrstnih tovarn po najsolidnejših in nizkih cenah.

Advertisement for Vsakovrstno manufakturo, se dobi po najnižjih cenah pri tvrdki BRUMAT F. Ljubljana, Mestni trg št. 25/I, Lastni auto za prevažanje.

Advertisement for Vsakovrstno manufakturo, se dobi po najnižjih cenah pri tvrdki BRUMAT F. Ljubljana, Mestni trg št. 25/I, Lastni auto za prevažanje.

Advertisement for Dalmiška glavica K 50,000.000, glavica z rezervami okroglo K 95,000.000, Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Advertisement for Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Telefon št. 261, Brzojavni naslov: Banka, Podružnice: V Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah ter bančna ekspozitura v Ptuj.

Advertisement for Rezervni fond okroglo K 45,000.000, Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira erarične dobave in dovoljuje vsakovrstne kredite.